YKSITYISEIDEN UUTISKIRJE 4/2021

HYVIN SUUNNITELTU, PAREMPI TIE!

Suunnitelmallisuus on tärkeä sekä tiekunnan toiminnan mutta erityisesti tienpidon kannalta. Tien kunnossapitotyöt on tärkeää suunnitella vuositasolla hyvin, mutta toki myös pidemmän aikavälin suunnitelma on hyvä olla olemassa. Näin pystytään ennakoimaan paremmin tienpidon kustannuksia ja tarvittaessa nostamaan yksikkömaksuja hyvissä ajoin, jotta ei jouduta yllättäen suuriin korotuksiin.

Tienpitotöiden ajoittaminen sekä kyseiseen työhön soveltuvan kaluston ja ammattitaitoisen kuljettajan käyttäminen on oleellinen asia onnistuneen ja kustannustehokkaan lopputuloksen kannalta. Näin keväällä lanaus on ajankohtainen toimenpide lähes kaikilla yksityisteillä. Yleisille teille laitetaan tiesuolaa, mutta onko se yksityisteillä tarpeellista?

Tiekunnan vuosikello –webinaarissa paneudutaan yksityisteiden tienpidon toimenpiteisiin ja niiden ajoittamiseen eri vuodenaikoihin. **Verkkoluento pidetään 27.5.2021 klo 17-18.** Ilmoittautuminen tästä.

Kurssin hinta 50€, jäsenille 40€ (hinta sis. alv 24%).

Elintärkeät kuljetukset kelirikkoaikaan

Hyvään tienpitoon kuuluu raskaan liikenteen rajoittaminen kelirikkoaikaan, jos tie sitä ei vaurioitumatta kestä. Yksityistielaissa se on säädetty tiekunnan toimielimen tehtäväksi. Vaikka yksityistielle on asetettu kelirikon takia painorajoitustaulu, elintärkeät kuljetukset tulee kuitenkin sallia. Laissa näitä elintärkeitä kuljetuksia ei ole lueteltu. Väylävirasto on yleisten teiden osalle antanut ohjeen, jota voidaan soveltaa myös yksityisteille. Elintärkeinä kuljetuksina yksityisteillä voidaan pitää ainakin seuraavia kuljetuksia; hälytysajoneuvo, tienpitoajoneuvo, maidonkuljetus, teuraseläinten kuljetus, kevätkylvöihin liittyvien raskaiden maatalouskoneiden siirrot sekä siemenviljan ja lannoitteiden ym. kuljetus maatilan ja peltojen välillä, talousjätteiden keräily ja tilakohtainen lietelannan ajo. Rakentamishankkeisiin liittyvät raskaat kuljetukset eivät ole elintärkeitä kuljetuksia, joten ne on syytä suunnitella hyvissä ajoin niin, että ne eivät osu pahempaan kelirikkoaikaa. Muihinkin kuin elintärkeisiin kuljetuksiin voi toki tiekunnan toimielin antaa luvan, jos katsoo että tie sen kestää. Silloinkin kuljetuksen suorittaja on kuitenkin velvollinen korjaamaan vauriot.

Kysely uuden yksityistielain toimivuudesta ja kokemuksista valmistunut

Suomen Tieyhdistys ry ja Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto ry järjestivät maaliskuussa Yksityistiestudion, jonka yhteydessä avattiin kysely uuden yksityistielain toimivuudesta. Uusi yksityistielaki on pian ollut voimassa 2,5 vuotta, joten tiekunnilla ja tieosakkailla on jo kohtuullisesti kokemuksia uuden lain eduista ja korjausta vaativista kohdista.

Yleisenä mielipiteenä kyselyyn osallistuneet kertoivat lain olevan nykyaikainen ja vastaavan tiekuntien tarpeita paremmin kuin vanhan lain vuodelta 1962 olleen yksityistielain. Erityisesti kokousmenettelyjen nykyaikaisuus ja etäosallistumisen mahdollistaminen sai kiitosta. Osansa oli varmasti pandemialla, jonka vuoksi monissa tiekunnissa oli otettu digiloikka etäkokouksiin.

Suurimmat epäkohdat ovat käräjäoikeuksiin tapahtuvan muutoksenhaun kalleus. Valitettavan monessa tapauksessa ei edes ilmeisen lainvastaisista päätöksistä uskalleta tai haluta hakea muutosta. Se on johtanut osassa tiekunnissa hankaliin tapauksiin. Toinen suuri kysymys ovat ulkopuoliset tienkäyttäjät ja heiltä perittävien tiemaksujen hankaluus. Erityisesti läpiajettavat tiet ovat ongelmissa ja joissakin tietä rasittaa myös joukkoliikenne. Maa- ja metsätalouden harjoittajat kokevat ALV:n vähennyskelvottomuuden suurimpana taloudellisena ongelmana. Tieyhdistys tulee pitämään näitä ja muitakin esiin nousseita asioita esillä mm. liikenne- ja viestintäministeriön suuntaan.

Tiekunnan tilityksen tarkastaminen

Yksityistielain 56 §:n mukaan tiekunnan toimielimen tehtävänä on pitää tiliä tiekunnan tuloista, menoista varoista ja veloista sekä esitettävä tiekunnan kokouksessa tarkastettavaksi tilitys edelliseltä varainhoitokaudelta. Yksityistielain 58 §:n mukaan tiekunnan tehtävä on päättää edellisen varainhoitokauden tilityksen tarkastamisesta ja hyväksymisestä tai kahden henkilön määräämisestä ennakolta ja jäljestäpäin tarkastamaan tilitys ja antamaan kokoukselle selostus tarkastuksen tuloksesta.

Jotta yksityistielain vaatimus tulee täytettyä, on tilityksen tarkastajien saatava tarkastusta varten tositteet maksutapahtumista, tiliotteet sekä maksuunpanoluettelo tarkastettavalta tilikaudelta. Kyseessä on normaalia tilintarkastusta suppeampi menettely, eikä se sisällä tiekunnan hallinnon tarkastamista. Hallinnon läpinäkyvyys tulee varmistettua tieosakkaiden oikeudella tutustua toimielimen pöytäkirjoihin.

Jos tiekunta on kuitenkin halunnut laajempaa tarkastusta ja päättänyt kokouksessaan tai vahvistanut säännöissään laajemmasta tarkastuksesta, niin silloin tarkastus tehdään tiekunnan päättämässä laajuudessa. Jos esimerkiksi on päätetty myös toiminnan tarkastamisesta, silloin tarkastetaan edellä mainittujen asioiden lisäksi toimielimen toiminta. Tällöin tarkastajien tulee saada tarkastusta varten myös talouskauden talousarvio, tiekunnan kokouksen pöytäkirja sekä tiehoitokunnan kokouksen pöytäkirja.

Hevosliikenne puhuttaa yksityisteillä

Kun kiinteistölle on myönnetty tieoikeus yksityistiehen, on tieoikeus yleensä annettu rajoittamattomana.

Vain jos tieoikeutta ei voida perustaa siitä aiheutuvan huomattavan haitan takia, voidaan oikeus kuitenkin perustaa, jos haitta on vältettävissä asettamalla tienkäytölle tarpeelliset rajoitukset. Tällaiset rajoitetut tieoikeudet ovat siis harvinaisia. Olemassa olevaa tieoikeutta ei tiekunta voi lähteä rajoittamaan.

Tieosakas voi käyttää tietä myös hevosen kanssa liikkumiseen, sekä ratsastaen että kärryt perässä. Ei kuitenkaan miten tahansa. Tieliikennelain 53 §:ssä eläimen kuljettamisesta sanotaan seuraavaa: ”Eläin on pidettävä tiellä kytkettynä tai tienkäyttäjän on valvottava eläintä siten, ettei se aiheuta vaaraa eikä huomattavaa haittaa muille tienkäyttäjille. Eläintä tulee kuljettaa niin lähellä tien reunaa kuin turvallisuutta vaarantamatta on mahdollista. Ratsastajan, suurikokoisen eläimen taluttajan ja eläimen vetämän ajoneuvon kuljettajan on noudatettava

moottorikäyttöisellä ajoneuvolla ajamista koskevia liikenteenohjauksen merkkejä, liikenteenohjauslaitteita ja liikennesääntöjä”.

Lisäksi tieliikennelain 54 §:ssä todetaan: ” Tarpeeton ja häiritsevä ajoneuvolla ajaminen on kielletty”.

Myös muut kuin tieosakkaat voivat käyttää yksityisteitä hevosliikenteeseen. Kun kyseessä on hevonen + kärryt ja liikenne on säännöllistä, on siihen saatava tiekunnan lupa ja sovittava maksusta. Samoin jos tiekunnan ulkopuoliselta tallilta ohjautuu säännöllistä ratsastusliikennettä yksityistielle.

Vaikka ratsastaminen luetaan jokamiehenoikeuksiin, säännöllisestä ratsastamisesta kannatta silti olla yhteydessä tiekuntaa ja sopia tienkäytön pelisäännöistä. Kelirikkoaikaan kannattaa välttää isompaa ratsastusliikennettä sellaisilla yksityisteillä, jotka kärsivät kelirikosta.

Yksityistieavustukset ovat tärkeä osa tienpitoa

Yksityistiet ovat tärkeä osa kuntien elinkeinoja ja ylipäätään elinvoimaisuutta. Maa- ja metsätalous tuottaa suuren osan hyvinvoinnistamme niin kuntatasolla kuin koko kansantalouden mittakaavassa. Kuntalaisten vapaa-ajan vietossa yksityistieverkolla on myös suuri merkitys ja useimmat meistä käyttääkin yksityisteitä lenkkipolkuina, metsästys- tai marjastusreissuilla, loma-asukkaana jne.

Yksityistielaki antaa kunnille vapauden tukea yksityisteitä päättämällään tavoin. Kunnat ovat tätä vapautta käyttäneet kiitettävästi ja valtaosa kunnista avustaakin yksityisteitä ainakin jollakin tavoin. Näin pitää jatkua myös kesäkuun kuntavaalien jälkeen.

Valtiokin avustaa yksityisteitä, mutta vain teiden parantamishankkeita. Valtionavustuksista löytyy lisää tietoa ELY:n nettisivuilta. Kemrera-tukia myönnetään metsätalouden kannalta tärkeiden yksityisteiden parantamiseen. Tarkemmat ohjeet Metsäkeskuksen nettisivuilla.

Tulevat tapahtumat:

- 27.5.2021 17:00 Tiekunnan vuosikello -verkkoluento
- 8.6.2021 17:00 Tieyksiköinnin perusteet -verkkoluento
- Loppuvuodesta pidettävän yksityistiekiertueen aikataulu ja paikkakunnat julkaistaan 1.6.2021
- Yksityistie Uutiset 2021 ilmestyy viikolla 34
- Yhdyskuntatekniikka 2021 13-14.10.